

OBSAH

Předmluva	5
I. RENTGENOVÉ PŘÍSTROJE	11
1. Všeobecně	11
2. Zapojení zdroje vysokého napětí (vn)	12
3. Obvody zdrojů vysokého napětí	14
3.1. Zapojení rentgenky bez usměrnění a půvlnové zapojení s jedním nebo dvěma usměrňovači	15
3.2. Zapojení rentgenky v protitaktním zapojení (push-pull)	18
3.3. Zapojení rentgenky s usměrněním čtyřmi usměrňovači (podle Graetze)	19
3.4. Zapojení rentgenky s usměrněním šesti usměrňovači (podle Graetze)	20
3.5. Obvod rentgenky ve Villardově zapojení	24
3.6. Obvod rentgenky v zapojení Liebenovově-Greinacherově	29
3.7. Obvod rentgenky v zapojení Witkově-Zimmermannově	32
4. Rázový generátor podle Marxe	33
5. Stupňový (kaskádní) generátor	34
II. ČÁSTI ZAŘÍZENÍ PRO PROVOZ RENTGENOVÝCH PŘÍSTROJŮ	35
6. Transformátor vysokého napětí (vn)	36
7. Žhavicí transformátor	39
8. Autotransformátor	40
III. REGULACE VYSOKÉHO NAPĚTÍ	42
IV. AUTOMATIKA PROVOZU RENTGENOVÝCH PŘÍSTROJŮ	46
9. Automatika ochrany rentgenky před přetížením	47
10. Automatika iniciálního zatížení (klesajícího zatížení)	53
11. Automatiky standardního provozu	54
12. Elektromechanický stabilizátor Kearsleyův (General Electric)	55
12.1. Ferorezonanční stabilizátor (Chirana, n. p.)	56
12.2. Stabilizátor střídavého napětí	57
13. Změny anodového proudu rentgenky	58
14. Samočinné voliče expozice	59
14.1. Snímkový automat Iontomat (SRW)	60
14.2. Snímkový automat Amplitmat (C.H.F. Müller)	62

15. Časová (expoziční) relé	62
15.1. Elektromagnetické synchronní relé REL I (Chirana, n. p.)	63
15.2. Synchronní vratné relé REL4 (Chirana, n. p.)	63
15.3. Kondenzátorová časová relé	65
15.4. Elektrometrické relé (relé mAs)	72
16. Spínání anodového proudu rentgenky	76
V. KONSTRUKCE RENTGENOVÝCH PŘÍSTROJŮ	82
17. Diagnostické (vyšetřovací) přístroje	83
17.1. Diagnostické přístroje malého výkonu (řady A)	83
17.2. Diagnostické přístroje středního výkonu (řady B)	84
17.3. Diagnostické přístroje velkého výkonu (řady C)	92
17.4. Speciální diagnostické rentgenové přístroje	100
17.5. Diagnostické přístroje pro tvrdou snímkovací techniku	103
18. Terapeutické (léčebné) rentgenové přístroje	108
18.1. Přístroje na povrchovou terapii	109
18.2. Přístroje na hloubkovou terapii	111
VI. MĚŘENÍ V RENTGENOVÉ TECHNICE	118
19. Měření odporu uzemnění	118
20. Měření odporu sítě	120
21. Měření anodového napětí rentgenky	121
21.1. Měření vysokého napětí jiskřičtém	123
21.2. Přímé měření vysokého napětí	128
21.3. Nepřímé měření anodového napětí rentgenky pomocí vlnové délky rentgenového záření	130
21.4. Nepřímé měření anodového napětí rentgenky pomocí polopropustné vrstvy (polovrstvy PV)	132
22. Měření anodového proudu rentgenky	133
23. Měření expoziční doby	137
24. Dozimetrie (měření dávek rtg záření)	139
24.1. Druhy ionizačních komůrek	140
24.2. Měřicí přístroje na měření ionizačního proudu	141
24.3. Některé připomínky k měření dávek záření	145
24.4. Měření dávek záření	147
24.5. Jakost záření (měření tvrdosti záření)	149
24.6. Měření homogeneity záření	151
24.7. Měření izodoz	152
VII. RENTGENOVÉ NÁŘADÍ	154
25. Nářadí k účelům diagnostickým	154
25.1. Clony a tubusy	156
25.2. Všetřovací nářadí	161
Nářadí na prosvěcování stojícího vyšetřovaného	162
Nářadí na prosvěcování ležícího vyšetřovaného	166
Nářadí na snímkování ležícího vyšetřovaného (vyšetřovací stůl)	175
Speciální nářadí na zvláštní skiaskopické a grafické výkony při různém uložení vyšetřovaných	178
Nářadí na přímé zvětšení rentgenových snímků	180
Nářadí a zařízení na zesílení rentgenového obrazu	186
Elektronický zesilovač rentgenového obrazu	186
Nářadí na vrstevné snímky (tomografické nářadí)	192

Nářadí na transverzální vrstvé snímky (transverzální tomografie)	200
Pantomografie	204
Nářadí rentgenové kymografie	205
Nářadí na snímkování ze štítu (radiofotografie)	206
Nářadí na rychlou sériografii	211
26. Rentgenové nářadí na terapii	223
Nářadí na povrchovou terapii	224
Nářadí na hloubkovou terapii	225
Nářadí na rotační ozařování	228
Nářadí na kyvadlové ozařování	230
Nářadí na konvergentní ozařování	233
VIII. UŽITÍ RENTGENOVÉHO ZÁŘENÍ V TECHNICE	235
27. Zkoumání jemné struktury materiálu	235
Lauova metoda	236
Metoda s otáčivým krystalem de Broglieho a Braggova	236
Seemannova řezná metoda	237
Metoda Debyeova-Scherrerova	237
28. Zkoumání hrubé struktury materiálu	241
IX. OCHRANA PROTI POŠKOZENÍ RENTGENOVÝM ZÁŘENÍM	249
X. OCHRANA PROTI VLIVU VYSOKÉHO NAPĚTÍ	265
XI. ÚDRŽBA RENTGENOVÝCH PŘÍSTROJŮ	268
29. Poruchy na primární (síťové) straně	269
Poruchy sítě	270
Poruchy v mechanických a elektrických spínacích obvodech	271
Poruchy v primárním obvodu žhavicího transformátoru rentgeny	271
30. Poruchy na sekundární straně (na straně vn)	272
31. Poruchy a opravy rentgenového nářadí	274
32. Preventivní údržba rentgenových přístrojů	275
Kontrola síťového přívodu	275
Kontrola ovládače	276
Kontrola transformátoru vn	277
Kontrola a zkoušení krytů s rentgenkami	277
Kontrola kabelů vn	278
Kontrola rentgenových komor	279
Kontrola snímkových clon (sekundárních)	279
33. Elektrická revize	279
34. Radiologická revize	280
Literatura	282